

Sensorveiledning (Omtentamen SGO2400, HT2020)

Examinationen består av följande frågor. Frågorna värderas lika, och samtliga måste besvaras. Betyget sätts på A-F-skalan. Maxantalet ord är ett maximum, inte ett mål.

1. Velg en tekst fra emnelitteraturen som du er skeptisk til. Hvorfor blir du ikke overbevist? Bruk den øvrige emnelitteraturen til å underbygge din kritikk av teksten. [Maks. 900 ord]
2. Hva menes med «populærgeopolitikk» (popular geopolitics)? Drøft begrepet ved å ta utgangspunkt i tre eller fire konkrete eksempler. [Maks. 900 ord]
3. Hva er demokrati og hva forklarer demokratisering? [maks. 900 ord]
4. På hvilken måte bidrar desinformasjon og konspirasjonsteorier til samfunnsdebatten? Drøft begrepet ved hjelp av konkrete eksempler fra det skandinaviske informasjonslandskapet. [Maks. 900 ord]

1 I grunden kan vilken text som helst väcka studentens skepsis eller misstänksamhet. Det är dock ganska stor sannolikhet att svaret kommer att kritisera antingen Fukuyamas eller Huntingtons artiklar. Oavsett om så är fallet, bör ett gott svar först klargöra den kritiserade författarens argument så tydligt och rättvist som möjligt. Nästa steg är att bygga upp en kritik av texten med hjälp av den övriga litteraturen. Argumentet/-en i den kritiserade texten ska med andra ord bemötas av genomtänkta motargument som tar stöd i pensumlitteraturen. OBS: max 900 ord.

2 Allra mest diskuteras den populära geopolitiken i Dodds (2019). Populärgeopolitik är en förgrening av den kritiska geopolitiken som bygger på insikten om att geopolitiska världsbilder skapas ständigt och överallt. Traditionella och sociala medier, nöjesindustrin (framförallt filmproduktioner), skönlitteratur mm. har en särskilt stor påverkan, vilket resulterar i att fakta och fiktion vävs samman. Som ett exempel kan man nämna betydelsen som Hollywoodfilmer har haft för bilden av USA (och Sovjet, Ryssland, Kina, etc.). Sådana produkter har bidragit stort till den amerikanska mjuka makten. Ett gott svar borde kunna förklara vad populärgeopolitik betyder med hjälp av tre-fyra exempel. Exempelen ska diskuteras så konkret som möjligt. Det kan handla om Hollywoodfilmerna (eller deras motsvarighet i andra länder), om *Okkupert*, om olika romaner eller deckare, om konstverk, om leksaker, om Facebookgrupper, etc. OBS: max 900 ord.

3 Litteraturen som berör frågan är i första hand huvudboken Jones (framförallt kap. 7), samt Grugel & Bishop (2014), Forest (2018) och Stokke (2018). Kristian Stokke har föreläst om temat. Frågan är tudelad. Den första delen är deskriptiv, och här räcker det med en klar och tydlig begreppsdiskussion. Svaret borde skilja mellan representativ/indirekt (*representative democracy*) och deltagande/direkt demokrati (*participatory democracy*). Det är även positivt om svaret belyser att demokratin existerar i olika grader av soliditet runtom i världen. Med tanke på litteraturen är det möjligt att vissa svar kommer att sväva ut mot valgeografen, men det är inte något som efterfrågas här (men det bör ej heller ge poängavdrag!). Frågans andra del handlar om demokratisering, och det är framförallt Grugel och Bishop (2014) och Stokke (2018) som avhandlar den. Här ska svaret både diskutera hur processen sett ut under

längre tid, samt att det även har varit en del bakslag, inte minst under senare år. Svaret bör diskutera demokratiseringens olika vågor, samt hur dessa drevs av strukturella förändringar (1:a och 2:a vågen) samt av förändringar som bäst kan förklaras genom ett aktörsperspektiv (3:e vågen). Ett starkt svar understryker demokratiseringens sociala förutsättningar, till exempel betydelsen av medelklassens storlek. Ett starkt svar belyser elitens respektive ”folkets” (massans) roll i demokratiseringsprocessen. Svaret går även att knyta till tesen om historiens slut (dvs den västliga liberalismens och demokratins ideologiska slutseger - Fukuyama), och kritiken mot den. Med tanke på föreläsningmaterialet och litteraturen är det sannolikt att svaren kommer att använda Myanmar, Sydafrika eller Ukraina som exempel, men andra lämpliga exempel är förstås också välkomna.

OBS: max 900 ord.

4.

Den här frågan kräver att svaret vävar ihop litteraturen som diskuterats på föreläsningarna om informationslandskapet och hybrid krigföring, samt om populistisk politik (båda Gentile):

Följande litteratur är mest relevant för svaret:

I första hand om informationslandskapet och hybrid krigföring: Kragh och Åsberg 2017, Wigell 2019.

I andra hand om populism: Jones (kap. 5) och Brubaker (2017).

Svaret borde innehålla följande ingredienser:

- a) En kort begreppsförklaring av desinformation och konspirationsteorier. Konkreta exempel på desinformationsnarrativ (eventuellt även felinformation, eller *misinformation*) och konspirationsteorier som cirkulerar inom den skandinaviska samhällsdebatten borde tas upp.
- b) Viktigast av allt är att svaret understryker *att desinformation och konspirationsteorier bidrar till att polarisera samhällsdebatten* och så småningom det politiska landskapet. Ett bra svar bör även notera att främmande makter har ett intresse av att förgifta informationslandskapet med hjälp av falska narrativ som sprids inom medierna och med hjälp av olika aktörer. Syftet är samhällspolarisering, vilket försvagar motståndsförmågan mot ytterligare informationsangrepp; det leder i sin tur till att främmande makt kan uppnå egna geopolitiska eller utrikespolitiska målsättningar (t ex att påverka opinionen mot NATO-medlemskap).
- c) Svaret borde diskutera hur desinformation och konspirationsteorier sprider sig inom traditionella nyhetsmedier, ”alternativa” nyhetsmedier och sociala medier. Givetvis interagerar dessa medier med varandra.
- d) Svaret borde innehålla en diskussion kring vilka politiska krafter som drar nytta av att politisera desinformation. I demokratiska länder rör det sig framförallt – men icke uteslutande - om populistiska partier på högersidan.

OBS: max 900 ord.